

KäijäKulju

Lietteet saatava aidosti ravinnekäyttöön

Länsi- ja Etelä-Suomen on löydettävä aitoja ratkaisuja, jotta kierrätys kasvaa, rakentamisen materiaalitehokkuus lisääntyy sekä tuhkat ja kuonat hyödynnetään maarakentamisessa. Näin toteaa alueellisten jätesuunnitelmien välikatsaus.

■ ELINA SAARINEN

Tavoite yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoittamisen vähentämisestä on toteutumassa Länsi- ja Etelä-Suomessa. Nyt yhdyskuntajätteestä hyödynnetään alueella 65 prosenttia.

Tavoitteena on, että alueen yhdyskuntajätteistä hyödynnettäisiin 80 prosenttia vuonna 2016 ja 90 prosenttia vuonna 2020.

Kesäkuussa valmistunut väliarvio on tilannekatsaus siitä, millaisessa vauhdissa Etelä- ja Länsi-Suomi ovat alueellisten

jätesuunnitelmien tavoitteiden saavuttamisessa.

Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Kaakkois-Suomen, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset ovat koonneet tietoja suunnittelualueen tilasta yhteistyössä jätealan toimijoiden, viranomaisten, yritysten ja teollisuuden kanssa.

Väliarvion perusteella näyttää, että yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitus on vähenemässä ja energiahyödyntäminen on kasvussa Etelä- ja Länsi-Suomessa.

◀ Porvoon Energian Tolkkisten voimalaitoksen pohjahiekkoja hyödynnetään hakekentän laajennusosan kenttärakenteissa.

Kaikki jätesuunnitelmissa asetetut painopistekohtaiset tavoitteet ovat edenneet osittain. Edistyminen on ollut parhainta biohajoavien jätteiden ja lietteiden hyötykäytössä.

Vaikka alueelle on rakennettu runsaasti kapasiteettia etenkin jätteen energiayhdyntämiseen, kaatopaikalle päätyy kuitenkin yhä paljon hyötykäyttöön soveltuvaa jätettä.

Kierrätystä olisi saatava lisättyä. Etelä- ja Länsi-Suomen alueella kierrätysaste oli 42 % vuonna 2012.

Pilaantuneita maita ei vain verhoiluun

Väliarvion mukaan alueelle tarvittaisiin lisäatsauksia kierrätyskapasiteettiin, erilliskeräykseen, syntypaikkalajitteluun, tuotekehitykseen ja innovointiin.

”Esimerkiksi lietteitä ja pilaantuneita maamassoja on hyödynnetty paljon kaatopaikkojen verhoilussa, mutta nyt kun käsittely vaihtuu polttopainotteiseksi, täytyy löytää aitoja kierrätysratkaisuja kaatopaikkarakenteiden sijasta. Lietteet pitäisi saada aidosti ravinnehyötykäyttöön”, Pirkanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja **Mervi Virtanen** näkee.

Pilaantuneita maita kaivettiin alueella vuonna 2012 yhteensä 390 000 tonnia. Suurin osa niistä sijoitettiin kaatopaikalle tai hyödynnettiin kaatopaikkarakenteissa.

Lähiaikoina kehittämistä vaativat kierrätyksen lisäksi rakentamisen materiaalitehokkuuden parantaminen sekä tuhkien ja kuonien hyötykäyttö maarakentamisessa.

Tuhkat ja kuonat pohjarakenteisiin

Tuhkia, kuonia ja muita uusiomateriaaleja käytetään vielä minimaalisesti korvaamaan luonnon kalliokivi- ja harjuaineiksi teiden ja kenttien pohjissa.

”Vielä on paljon tekemistä. Kysyntä ja tarjonta eivät aina kohtaa. Tuhkia syntyy talvella ja rakennusaineita tarvittaisiin kesällä. Kivihiilituhkaa saadaan rannikkokaupungeissa hyvin hyötykäyttöön, mutta kun puuperäisten polttoaineiden käyttö lisääntyy, se vaikuttaa tuhkien käytettävyyteen”, Virtanen lisää.

Rakentamisen jätteiden seurantaan ja materiaalitehokkuuden arviointiin tarvittaisiin puolestaan parempia indikaattoreita. Nykytilastot kattavat vain ympäristölupavelvollisten toimijoiden tiedot ja voivat antaa jopa liian ruusuisen kuvan rakennusjättemääristä.

Nyt valmistunut väliarvio antaa osviittaa jätehuollon tärkeimmistä tehtävistä lähivuosina.

”Jos meillä ei ole oikeita tietoja, toimet saatetaan kohdentaa väärin. Toivon, että väliarvio tulee vaikuttamaan niin, että

Pohjahiekka kenttärakenteisiin omalla tontilla

Porvoon Energia pystyy hyödyntämään kaiken Tolkkisten laitosten kahdesta leijupetikattilasta syntyvän pohjahiekan hakekentän laajennuksen kenttärakenteissa.

Aikaisemmin pohjahiekkaa käytettiin kaukolämpöputkien suoja-tytönä. Ympäristölupamääräysten muututtua tämä osoite estyi, ja hetken aikaa Porvoon Energia joutui kasaamaan pohjahiekkaa välivarastoon, jonne sitä ehti kertyä noin 4 500 tonnia.

Kun yhtiö rakensi Tolkkisiin uuden voimalaitoksen, tuli tarve myös laajentaa hakekenttää. Samalla yhtiö haki ympäristöluvan pohjahiekkojen hyödyntämiseksi hakekentän täytössä. Näin tavara saadaan hyödynnettyä paikan päällä omalla laitosalueella.

Käyttömestari **Kaj Kuljun** mukaan pohjahiekka sopii tarkoitukseen hyvin: kentästä tulee kantava, ja pieni tuhkamäärä sitoo ja kovettaa rakenteen sopivaksi.

”Kun piha on valmis, täytyy miettiä, minne pohjahiekan sitten saa. Tämä on käyttökelpoista tavaraa, jota on turha viedä kaatopaikalle”, Kulju sanoo. ■

esimerkiksi rahoitusohjelmia ja hankkeita suunnataan rakentamisen materiaalitehokkuuteen, tuhkien ja kuonien maarakentamiskäyttöön ja yhdyskuntajätteiden kierrättämiseen. Väliarvion tietojen pohjalta kaikki jätteen toimijat ja viranomaiset voivat yhteistyössä työskennellä niin, että saisimme jättemääriä vähennettyä”, Virtanen summaa. ■

Lisätietoja:

<http://www.ymparisto.fi/elsu>